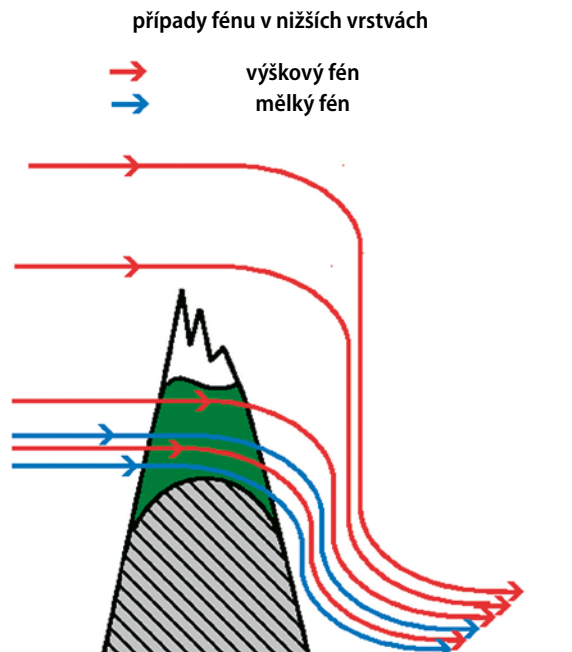

2. Mělký nebo plochý fén, který nutně nepotřebuje silnější nadregionální proudění. Vzniká hlavně v důsledku mírného rozdílu tlaků při protikladném rozložení teploty (jih – chladněji, sever – tepleji) na jižní a severní straně Alp. Na rozdíl od vysoko sahajícího fénu nefouká přes celý horský hřeben, ale pouze přes jeho části, a pokračuje, částečně s velkými turbulencemi, v navazujících severo-jížně orientovaných údolích. Jsou to zpravidla sedla jako Brennerpass (1 370 m. n. m.), s navazujícím Wipptalem představující hluboký zářez v hlavním alpském hřebenu. Ke vzniku a urychlení plochého fénu postačí v takovém reliéfu terénu tlakový rozdíl pouhých 3 hPa. K tomu je důležité vědět, že mělký fén téměř vždy následuje po výškovém fénu.

Fénové tahy jsou tedy hluboké zářezy do hlavního alpského hřebenu s navazujícími severo-jížními údolími, ve kterých se může šířit mělký fén, a také delší severo-jížní údolí, ve kterých může výškový fén zesilovat.

6.24 Mělký fén se vyskytuje pouze v nižších partiích nejvyšších hor či průsmyků.

Z toho je zcela jasné, že znalost fénových tahů je pro pilota v Alpách základním předpokladem pro správné vyhodnocení letového počasí. Na trasách fénových tahů vzniká fén nejdříve, trvá nejdéle a dosahuje nejvyšších rychlostí. Právě tak je zřetelné, jak nedostatečné jsou pokusy rozpoznat zejména mělký fén pouze podle druhu mraků (cumulus lenticularis).

Patscherkofel jako indikátor fénu

Údaje z Patscherkofelu jsou díky jeho poloze přímo nad Brennerským průsmykem, jedním z nejvýraznějších fénových tahů, zvláště zajímavé. Jako první se zde projevuje jižní fén výrazným zvýšením rychlosti větru. Silnější jižní vítr na Patscherkofelu je nutno brát jako varovný signál, a to i tehdy, nejsou-li v okolních oblastech zdánlivě žádné předzvěsti fénu vidět. Rychlost větru z Patscherkofelu, při které lze ještě létat, ale obecně nelze stanovit. Do hry zde vstupují další proměnné jako rychlost vývoje počasí, zvrstvení vzduchu, roční doba a odlišnosti jednotlivých letových oblastí, bránící takovému zjednodušení.

Nejvýraznější fénové tahy Alp

Švýcarsko

- Průběh údolí od Martigny k Montreux na východním břehu Ženevského jezera
- Linie jezer od Thunu (západní polovina) po Bern
- Vierwaldstättersee včetně jižně napojených údolí
- Linie Glarus – Näfels – východní břeh Zurišského jezera
- Údolí Rýna mezi Churem a Bodamským jezerem

Německo

- Průběh údolí Obersdorf – Sonthofen – Kempten
- Garmisch-Partenkirchen až Staffelsee (Loisachtal)
- Závěr údolí Innu až k Rosenheimu

Rakousko

- Oblast Montafon
- Lechtal, zvláště od Stanzachu k Füssenu (Tegelberg je trochu zastíněný)
- Linie Reschenpass – Landeck
- Obecně celé údolí Innu až k Rosenheimu
- Ötztal
- Wipptal (Brennerský průsmyk)
- Zillertal
- Achenpass (Achensee) a pohoří Rofan
- Linie Kössen – Chiemsee (tyrolský Achental)
- Pinzgau (příchod fénu jižními údolími)
- Linie St. Johann až Salzburg (Salzachtal)
- Linie Bad Ischl - Traunsee – Gmunden
- Pyhrnpass

Tahy severního fénu

Itálie

- Údolí Dora Baltea (severně od Turína), zvláště od St. Vincent po Ivrea
- Lago Maggiore, včetně údolí od průsmyku St. Gotthard až po Lago Maggiore
- Lago di Como, zvláště severní oblast Chiavenna
- Údolí Val Seriana až k Bergamu
- Údolí Val Camonica až k severnímu břehu Lago de Iseo u Bergama
- Jezero Lago di Garda
- Údolí Adige mezi Bolzanem a Roverettem
- Údolí Piave až k Bellunu

Rakousko

- Východní Tyrolsko nad Lienzem přes Isel a Mölltal
- Linie Mallnitz (jižně od Bad Gasteinu) – Spittal – Villach

Meteogramy

Dobrou pomoc při odhadech vývoje počasí nabízí meteogramy. Zobrazují většinu relevantních meteorologických údajů, shrnutých do jednoho obrázku. Doporučit lze především meteogramy pro střední Evropu z modelu GFS ve vysokém rozlišení 0.5°, které jsou k nalezení na stránkách www.wetterzentrale.de v sekci „Topkarten – Diagramme“.

6.25 *Fén není vždy tak snadno rozpoznatelný podle čočkovité oblačnosti, jakou ukazuje obrázek z pohoří Kaiser.*

